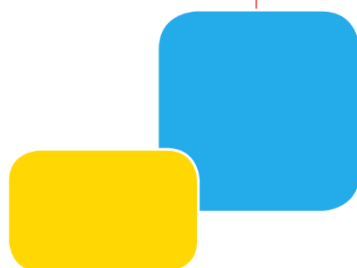

Agencija za energijo

Poročilo o izpolnjevanju standarda oskrbe z zemeljskim plinom za obdobje oktober 2022 – september 2023

Maribor, april 2023

Vsebina

1	Uvod.....	2
2	Standard oskrbe z zemeljskim plinom	2
3	Dobavitelji zaščitenim odjemalcem zemeljskega plina v Republiki Sloveniji ...	3
4	Zaščiteni odjemalci	4
5	Temperature, pomembne za standard oskrbe	4
6	Izpolnjevanje standarda oskrbe v obdobju oktober 2022–september 2023 ...	6
6.1	Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami	6
6.2	Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu	7
6.3	Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom.....	7
7	Izpolnjevanje zahtev glede načinov zagotavljanja zanesljive oskrbe	8
8	Sodelovanje s pristojnimi organi sosednjih držav	9
9	Sklepne ugotovitve	9

1 UVOD

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) letno objavlja poročilo o izpolnjevanju standarda oskrbe s plinom, ki vsebuje podatke o potrebnih količinah plina za izpolnjevanje standarda oskrbe.

Podlaga za določitev standarda oskrbe sta Uredba (EU) št. 2017/1938 (v nadaljevanju uredba) in Akt o načrtu preventivnih ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 97/20; v nadaljevanju akt). Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so dolžni izpolnjevati standard oskrbe in z ukrepi zagotoviti ustrezno diverzifikacijo virov plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev. Agencija na podlagi podatkov in poročil dobaviteljev objavi skupno poročilo.

2 STANDARD OSKRBE Z ZEMELJSKIM PLINOM

Standard oskrbe določa minimalne količine plina, ki jih mora dobavitelj zaščitenim odjemalcem zagotoviti v treh primerih. Izbrani so tako, da v njih nastopajo razmere, ko morajo dobavitelji plina zagotoviti največ plina za dobavo zaščitenim odjemalcem. To velja za veliko večino časa med običajnimi obratovalnimi razmerami ali v primeru določenih motenj. Te tri primere določa uredba v 6. členu:

- (a) ekstremne temperature v sedemdnevnem koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (b) vsako 30-dnevno obdobje izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (c) 30-dnevno obdobje v primeru motenj v posamezni največji plinski infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah.

Izračun potrebnih minimalnih količin plina za dobavo zaščitenim odjemalcem v vsakem od navedenih treh primerov določa vsaka država članica EU. Za Slovenijo so določene v (2)., (3). in (4). odstavku 4. člena akta.

Izpolnjevanje standarda oskrbe v teh primerih je opisano v podpoglavjih 6.1, 6.2 in 6.3.

3 DOBAVITELJI ZAŠČITENIM ODJEMALCEM ZEMELJSKEGA PLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Izpolnjevanje standarda oskrbe je obveznost dobaviteljev zaščitenim odjemalcem. Do septembra leta 2022 je na slovenskem trgu delovalo 19 dobaviteljev zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem.

Ti dobavitelji v skladu z aktom tudi poročajo pristojnemu organu potrebne količine plina in o načinu doseganja standarda oskrbe. Tabela kaže, kateri dobavitelji zaščitenim odjemalcem so poročali agenciji v letu 2022.

	Dobavitelj, ki poroča	Dobavitelj, za katerega poroča drug dobavitelj ali nosilec bilančne skupine
1.	Adriaplin, d.o.o.	
2.	ECE, d.o.o.	
3.	Energetika Ljubljana, d.o.o.	
3.1		Enos, d.d.
4.	Energija plus, d.o.o.	
5.	E.ON	
6.	Gen-I, d.o.o.	
6.1		Elektro energija, d.o.o.
7.	Geoplin, d.o.o.	
7.1.		Domplan, d.d.
7.2.		Energetika Celje, d.o.o.
7.3.		Jeko, d.o.o.
7.4.		JP Plinovod Sevnica
7.5.		Komunala Slovenj Gradec, d.o.o.
7.6.		Petrol, d.d.
8.	JP Komunalno podjetje Vrhnika	
9.	Plinarna Maribor, d.o.o.	
9.1		Istrabenz plini, d.o.o.
9.2		Komunalno podjetje Velenje, d.o.o.

Tabela 1: Dobavitelji zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem v letu 2022

Dobavitelj E.ON je prenehal dobavljati plin v Sloveniji od začetka septembra 2022. Dobavitelj Komunalno podjetje Velenje, d.o.o. je prenehal dobavljati plin konec septembra 2022. Dobavo plina njunim odjemalcem sta prevzela nova dobavitelja, ki

morata k svojim obveznostim za izpolnjevanje standarda oskrbe dodati tudi količine plina, navedene pri navedenih dveh dobaviteljih.

4 ZAŠČITENI ODJEMALCI

Standard oskrbe se nanaša na oskrbo zaščitenih odjemalcev, ki so definirani v prvem odstavku 117. člena Zakona o oskrbi s plini (). Ta odstavek določa, da so zaščiteni odjemalci poleg gospodinjskih odjemalcev, skupnih gospodinjskih odjemalcev, vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo ali vir toplote kot plin, v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim ali javnoupornim službam;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

Isti člen v drugem odstavku določa, da so osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

Zaradi spremembe pri upoštevanju vseh zaščitenih odjemalcev je poraba zaščitenih odjemalcev v letu 2021 nekoliko višja kot v letih prej, kot kaže Tabela 2.

Odjemalci	Ocenjena letna poraba plina		
	2021 [MWh]	2020 [MWh]	2019 [MWh]
Vsi odjemalci	10.152.000	9.621.000	9.652.000
Odjemalci plina brez zaščitenih odjemalcev	8.113.785	7.854.390	7.958.318
Zaščiteni odjemalci	2.038.215	1.766.610	1.693.682
Gospodinjski odjemalci plina	1.527.618	1.271.158	1.210.570
Drugi zaščiteni odjemalci plina brez distributerjev toplote	191.221	191.986	175.874
Distributerji toplote	319.376	303.466	307.237
Gospodinjski odjemalci toplote	267.873	257.614	259.899
Drugi odjemalci toplote	36.496	36.927	38.163

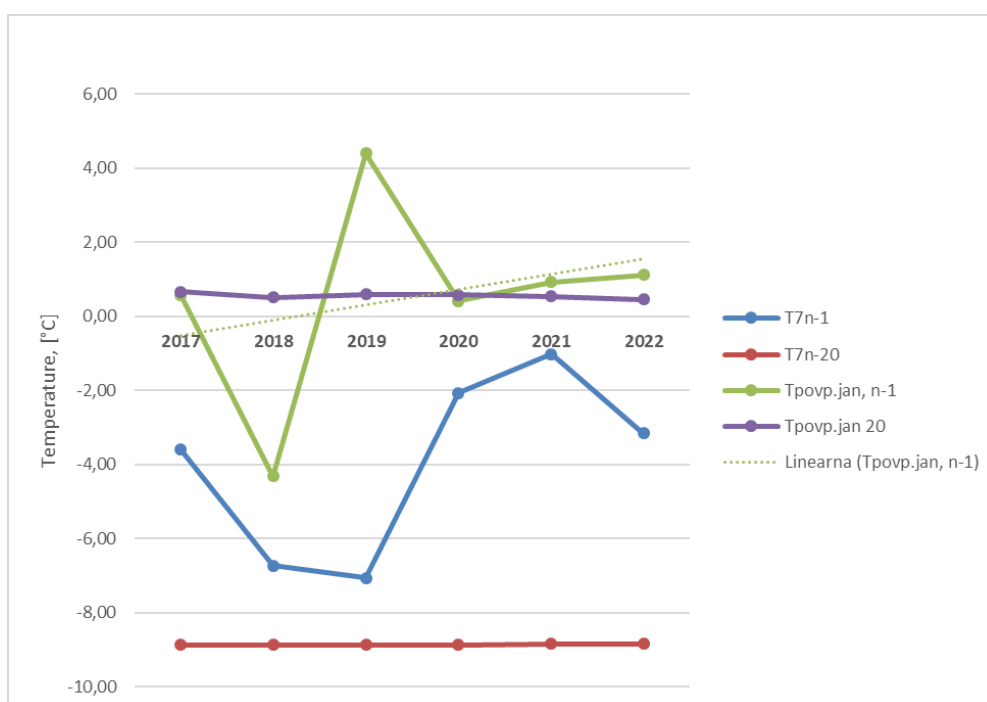
Tabela 2: Poraba plina zaščitenih odjemalcev v letih 2019, 2020 in 2021

5 TEMPERATURE, POMEMBNE ZA STANDARD OSKRBE

Za izračun količin plina za tri primere iz poglavja 2 so potrebne različne temperature. Vse so izračunane iz povprečnih dnevni temperatur, upoštevano je povprečje za mesta

Ljubljana, Celje in Maribor. Za vsako obdobje povprečno temperaturo računamo kot aritmetično povprečje povprečnih dnevni temperatur v tem obdobju. V formulah in tabelah nastopa leto poročanja (n) in označena obdobja v razmerju do leta poročanja n . Uporabljamo temperature:

- T_{7n-1} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v preteklem koledarskem letu ($n-1$);
- T_{7n-20} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih ($n-20$);
- $T_{\text{povp.jan, } n-1}$ je povprečna temperatura za januar preteklega koledarskega leta ($n-1$);
- $T_{\text{povp.jan } 20}$ je povprečna temperatura za januar v zadnjih dvajsetih letih ($n-20$).

Slika 1: Potek relevantnih temperatur po letih poročanja (n)

Pri izračunih je pomembna še ena temperatura, to je povprečna temperatura tridesetdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih, ki določa obdobje z največjim povpraševanjem po plinu. To obdobje je od 1. januarja do 30. januarja 2017 in se v primerjavi s preteklimi leti ni spremenila, ta povprečna temperatura pa znaša $-4,5$ °C.

Slika 1 kaže potek temperatur, ki so uporabljene v izračunih temperaturnih primanjkljajev. Vse temperature na tej sliki v letu poročanja (n) se nanašajo na leto prej ($n-1$) ali na zadnjih 20 let ($n-20$).

6 IZPOLNJEVANJE STANDARDA OSKRBE V OBDOBJU OKTOBER 2022–SEPTEMBER 2023

6.1 Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami

Najhladnejše sedemdnevno obdobje v zadnjih 20 letih je bilo od 4. do 10. 2. 2012 in se v primerjavi z letom prej ni spremenilo, povprečna dnevna temperatura v tem obdobju T_{7n-20} pa je bila $-8,84$ °C. Najhladnejše sedemdnevno obdobje v preteklem letu je bilo od 11. do 17. 1. 2021, povprečna dnevna temperatura T_{7n-1} v tem obdobju pa je bila $-3,15$ °C.

Količine plina, ki so jih porabili zaščiteni odjemalci v obdobjih sedmih najhladnejših dni po letih ($n-1$), kaže naslednja tabela.

Leto / količina	Najhladnejše sedemdnevno obdobje in dnevna poraba zaščiteneh odjemalcev							Povprečna dnevna poraba v tem obdobju
2016	17. 1.	18. 1.	19. 1.	20. 1.	21. 1.	22. 1.	23. 1.	
[MWh]	9.624	10.761	11.169	10.893	10.574	10.803	10.969	10.685
2017	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	9. 1.	10. 1.	11. 1.	
[MWh]	10.503	11.489	11.253	11.717	12.375	13.022	12.940	11.900
2018	25. 2.	26. 2.	27. 2.	28. 2.	1. 3.	2. 3.	3. 3.	
[MWh]	9.489	11.193	11.047	11.247	10.816	9.952,86	8.764	10.359
2019	20. 1.	21. 1.	22. 1.	23. 1.	24. 1.	25. 1.	26. 1.	
[MWh]	9.688	10.977	11.065	12.081	11.357	12.202	12.123	11.356
2020	2. 1.	3. 1.	4. 1.	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	
[MWh]	10.116	10.517	9.676	9.805	11.422	11.923	11.596	10.722
2021	11. 1.	12. 1.	13. 1.	14. 1.	15. 1.	16. 1.	17. 1.	
[MWh]	11.476	11.905	11.562	11.327	11.402	11.051	11.218	11.420

Tabela 3: Porabljene dnevne količine zemeljskega plina zaščiteneh odjemalcev v obdobjih sedemdnevni najnižjih temperatur v letih 2016 do 2021

Korekcijski faktor, ki je enak temperaturnemu primanjkljaju, za leto 2022 znaša 1,25. Povprečna dnevna poraba zaščiteneh odjemalcev v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju v letu 2021 je znašala 11.420 MWh. Ta poraba, pomnožena s korekcijskim faktorjem, določa **potrebne povprečne dnevne količine** plina v primeru (a) za vse dobavitelje skupaj. Skupne potrebne povprečne dnevne količine so **14.226 MWh**. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo v obdobju od oktobra 2022 do konca

septembra 2023 biti sposobni zagotoviti potrebne povprečne dnevne količine plina sedem zaporednih dni.

6.2 Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu

Pri izračunu potrebne količine plina upoštevamo najhladnejše tridesetdnevno obdobje v zadnjih dvajsetih letih. Do konca leta 2021 je to obdobje od 1. do 30. januarja 2017. Celoten odjem plina je v navedenem tridesetdnevnom obdobju znašal 1.412.043 MWh.

V izračunu potrebnih količin zemeljskega plina upoštevamo tudi skupni letni odjem uporabnikov prenosnega sistema v preteklem letu in predvideno porabo zaščitene odjemalcev v letu poročanja. Odjem uporabnikov prenosnega sistema je v letu 2021 znašal 10.121.000 MWh, predvidena letna poraba zaščitene odjemalcev za leto 2022 je znašala 1.818.182 MWh. **Potrebne skupne 30-dnevne količine** za oskrbo zaščitene odjemalcev v primeru (b) v obdobju od oktobra 2022 do septembra 2023 znašajo **253.665 MWh** ali povprečno dnevno 8455 MWh, kar morajo dobavitelji biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni.

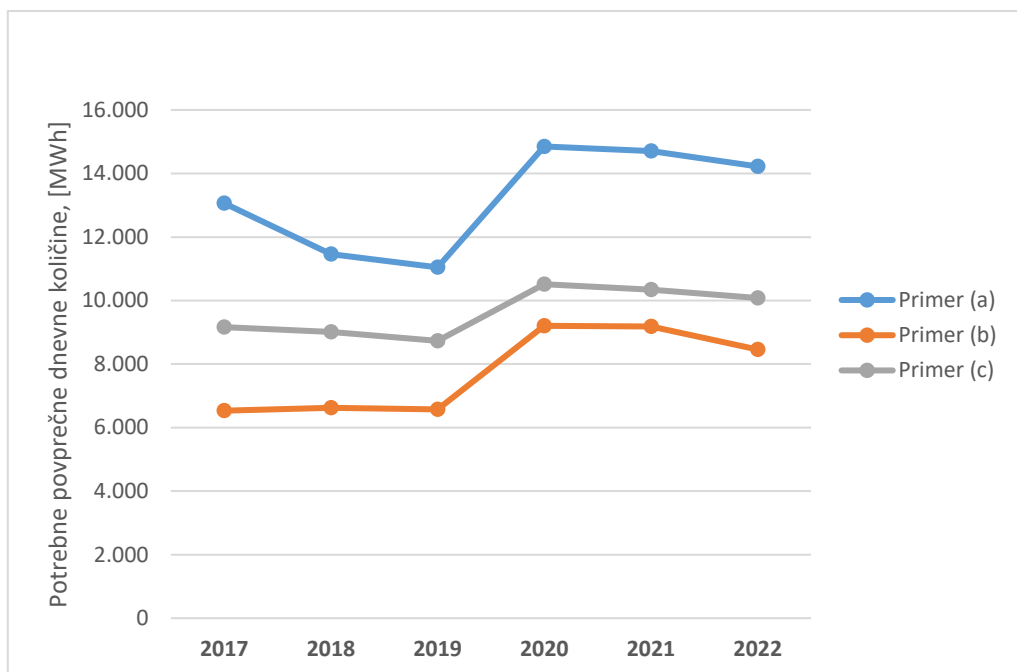
6.3 Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom

Primer (c) iz drugega poglavja zahteva, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem sposobni oskrbovati zaščitene odjemalce tudi, če se prekine dobava plina po največji infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah. V Sloveniji je največja infrastruktura čezmejni povezovalni vod Ceršak/Murfeld, ki jo v izračunih upoštevamo kot popolno prekinitvev dobav čez mejno povezovalno točko Ceršak.

V izračunu potrebnih količin plina upoštevamo količine, ki so jih zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, in korekcijski faktor, ki upošteva notranjo temperaturo, povprečne januarske temperature v preteklem letu in v zadnjih 20 letih.

Povprečna januarska temperatura leta 2021 je bila 1,1 °C, povprečna januarska temperatura v zadnjih dvajsetih letih je bila 0,46 °C. Skupna količina plina, ki so jo zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, je znašala 301.987 MWh. **Potrebne povprečne dnevne količine plina**, ki jih morajo dobavitelji zaščitenim odjemalcem biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni, za primer (c) znašajo **10.079 MWh**.

Slika 3 kaže potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitene odjemalcev v letih poročanja. V vseh treh primerih se vidi povečanje v letu poročanja 2020, ki je posledica spremembe definicije zaščitene odjemalcev v letu 2019.

Slika 3: Potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščiteneh odjemalcev v Republiki Sloveniji v vseh treh obravnavanih primerih po letih poročanja (n)

7 IZPOLNJEVANJE ZAHTEV GLEDE NAČINOV ZAGOTAVLJANJA ZANESLJIVE OSKRBE

Dobavitelji zaščiteneh odjemalcev so v skladu z uredbo in aktom tudi letos pravočasno oddali poročila, v katerih so poročali o potrebnih podatkih za izračun potrebnih količin plina za izpolnjevanje standarda oskrbe in tudi o drugih preventivnih ukrepih. Akt določa, da mora dobavitelj zaščiteneh odjemalcev zagotoviti ustrezno razpršitev portfelja svojih dobavnih virov plina. Kljub spremenjenim razmeram v letu 2022 so dobavitelji storili, kar je bilo v njihovi moči, da so razpršili portfelje in zagotovili plin iz različnih virov, kolikor je na voljo. Kot v preteklih letih so z ustreznimi pogodbenimi razmerji zagotovili zadostno razpršitev dobavnih virov in prenosnih poti ali pa imajo možnost po potrebi pridobiti potrebne količine plina iz različnih virov in jih prenesti v Slovenijo po drugih prenosnih poteh. Nekateri dobavitelji poročajo tudi, da imajo na voljo plin v skladiščih, ki bi zadoščal za dobavo zaščiteneh odjemalcev za krajši čas. Vse navedeno izkazujejo s pogodbami, članstvi na ustreznih trgovalnih platformah ali virtualnih točkah, kjer lahko pridobijo potrebne količine plina. Za potrebne količine je tudi na voljo dovolj prenosnih zmogljivosti. Tudi sicer lahko dobavitelji kratkoročno pridobijo potrebne zmogljivosti na severni in zahodni vstopni točki v Slovenijo, ker so člani ustrezne platforme za zmogljivosti.

Netržni ukrepi niso uporabljeni.

8 SODELOVANJE S PRISTOJNIMI ORGANI SOSEDNIH DRŽAV

Agencija je sodelovala s pristojnimi organi sosednjih držav, s katerimi ima povezane prenosne plinske sisteme, to so Avstrija, Italija in Hrvaška. Sodelovanje je potekalo v obliki rednih sestankov Skupine za koordinacijo plina, ki je svetovalna skupina Evropske komisije.

9 SKLEPNE UGOTOVITVE

Za izpolnjevanje standarda oskrbe morajo dobavitelji v obdobju od 1. oktobra 2022 do 30. septembra 2023 zagotavljati naslednje potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev za tri primere iz drugega poglavja:

- (a) v sedemdnevnem obdobju z najnižjimi temperaturami: **14.226 MWh/dan**;
- (b) v tridesetdnevnem obdobju s posebno velikim povpraševanjem: skupne 30-dnevne količine **253.665 MWh** ali povprečno 8455 MWh/dan;
- (c) v tridesetdnevnem obdobju ob prekinitvi na posamezni največji infrastrukturi: **10.079 MWh/dan**.

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti sposobni zagotoviti navedene količine plina za primer (a) sedem zaporednih dni, za primera (b) in (c) pa trideset zaporednih dni.

Agencija ocenjuje, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem v poročilih izkazali, da razpolagajo ali so sposobni po potrebi pridobiti navedene potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v vseh treh zahtevanih primerih, kolikor razmere v EU to dopuščajo. Dobavitelji imajo na voljo ali lahko pridobijo tudi in potrebne zmogljivosti za prenos plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v Slovenijo. Dobavitelji izkazujejo tudi razpršenost virov plina in dobavnih poti, ki omogočajo dobavo v dve vstopni točki, Ceršak in Šempeter. Dodatno imajo nekateri dobavitelji na voljo plin v skladiščih v tujini, dodatne količine pa lahko pridobijo tudi kratkoročno na trgovalnih platformah ali na virtualni točki v Sloveniji.

Dobavitelji poročajo, da imajo zagotovljene ali lahko kratkoročno pridobijo tudi potrebne zmogljivosti na obeh navedenih vstopnih točkah, na katerih je za te količine stalno na voljo dovolj prostih zmogljivosti.